

Svar Rek. 12/20 - Suicidprevention i Norden

1. Rekommandasjon

Rekommandasjonen har følgende ordlyd:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

att arbeita for att minska självmoden i varje nordiskt land med 25 procent till år 2025, där målet på längre sikt bör vara en nollvision i Norden

att arbeita for en gemensam nollvision rörande självmod bland alla högrisk-grupper i Norden

att arbeita for en nollvision rörande självmod framför tåg i Norden fram till 2025

att lyfta fram ungdomsmottagningar som ett bra exempel på hur man kan minska den psykiska ohälsan bland barn och unga i Norden.

att genomföra ett toppmöte för ett ökat kunskapsutbyte rörande suicidprevention i Norden i 2021

att opsamle viden og erfaringer om selvmord og selvmordsforsøg under Coronakrisen

2. Meddelelse fra Nordisk ministerråd

Nordisk ministerråd deler Nordisk råds innstilling om viktigheten av å redusere antallet selvmord i de nordiske landene, der målet bør være å arbeide mot en nullvisjon for selvmord i den samlede befolkningen gjennom hele livssyklusen.

Tidlige innsatser som virker, som inkluderer forebyggingsarbeid og styrking av integrerte helse -og omsorgstjenester er en prioritet for Ministerrådet for sosial -og helsepolitikk. Et særskilt fokus på sårbare grupper er en viktig del av dette arbeidet. Dette perspektivet understøttes blant annet av den sosiale gjennomlysningen på sosialområdet, *kunnskap som virker i praksis*, som et viktig strategisk dokument for sektoren. På et overordnet plan er økt nordisk samarbeid om evidensbaserte velfungerende sosiale innsatser et grunnprinsipp i gjennomføringen av rapportens anbefalinger og forslag. Dette forsterker også behovet for å arbeide mer systematisk på nordisk nivå om selvmordsforebygging, slik som gode behandlingsforløp for mennesker i selvmordsrisiko, og støtte til tiltak som kan bidra positivt til den nordiske befolkningens psykiske helse og velbefinnende. Tverrsektorielt samarbeid, integrerte omsorgsprosesser, brukervedvirkning

og økt dialog med sivilsamfunnet og ideelle organisasjoner er nøkkelord i denne sammenhengen, både i forebyggingshenseende, og i oppfølgingsarbeid med berørte, pårørende eller etterlatte. Forebyggingsarbeid som også inkluderer trygghetstiltak i transportsektoren, er et viktig perspektiv å bringe inn i tverrsektorielle drøftelser av mulige fremtidige tiltak.

Sektoren er for tiden i gang med en rekke initiativ, som alle er med på å sette et større fokus på nordisk samarbeid og erfaringsutveksling om psykisk helse. Coronakrisens konsekvenser for særskilt utsatte grupper er en del av dette arbeidet. Det igangsettes i løpet av 2021 et stort prosjekt om barn og unges rett til å bli hørt og Corona-krisens konsekvenser for barn og unge, samt et prosjekt om ensomhet og isolasjon i et Covid-19 perspektiv. Innenfor den nordiske folkehelsearenaen og Nordens Velferdssenters (NVC) arbeid er det fremdeles søkelys på sosiale ulikheter i helse, rusmiddelbruk og andre psykososiale faktorer som alle har berøringsflater inn mot selvmordsproblematikken. Barn og unge som et eget virksomhetsområde utgjør også en viktig del av NVC arbeid fremover.

Den nordiske arbeidsgruppen for mental helse, som ble etablert etter forslag 10 om styrket nordisk samarbeid på psykiatriområdet i rapporten «det framtida Nordiska hälsosamarbetet» bidrar blant annet til planlegging av toppmøtene i psykiatri som har vært avholdt annethvert år siden 2015. Arbeidsgruppen har hatt selvmordsforebygging som et av sine hovedtema, senest på møtet under dansk ordførerskap i høsten 2020, og fortsetter med det også fremover. Det skal avholdes et toppmøte i psykiatri i 2021, hvor blant annet selvmordsforebygging, robusthet innenfor kriser og mentalt velbefinnende foreslås som tema. Nordisk råds velferdsutvalgs synspunkter tas med inn i planleggingen av toppmøtet.

Nordisk Ministerråd vil fortsatt aktivt støtte tiltak som øker kunnskap om selvmordsforebygging i Norden, og satsninger som har som hovedmål å øke psykisk velvære og trivsel i befolkningen, som på sikt også kan bidra til å redusere antallet selvmord. Alle nordiske land har nasjonale programmer eller strategier for bekjempelse av selvmord¹, den norske handlingsplanen og finske strategien ble nylig lansert.

Nordisk ministerråd anser herved at rekommandasjonen er delvis oppfylt.

¹ Danmark: <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2017/-/media/DAA1DA5329484771970FFC30F946CD6C.ashx>

Finland: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162234>

Island: <https://www.stjornarradid.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=77110b10-4f85-11e8-942b-005056bc530c>

Norge: <https://www.regjeringen.no/contentassets/ef9cc6bd2e0842bf9ac722459503f44c/regjeringens-handlingsplan-for-forebygging-av-selv-mord-2020-2025.pdf>

Sverige: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/e/ett-nationellt-handlingsprogram-for-suicid-prevention/>